

Tıpta İnsan Bilimleri Ve Tıp eğitimi

Dr.İskender Sayek
Emekli Öğretim Üyesi

Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi

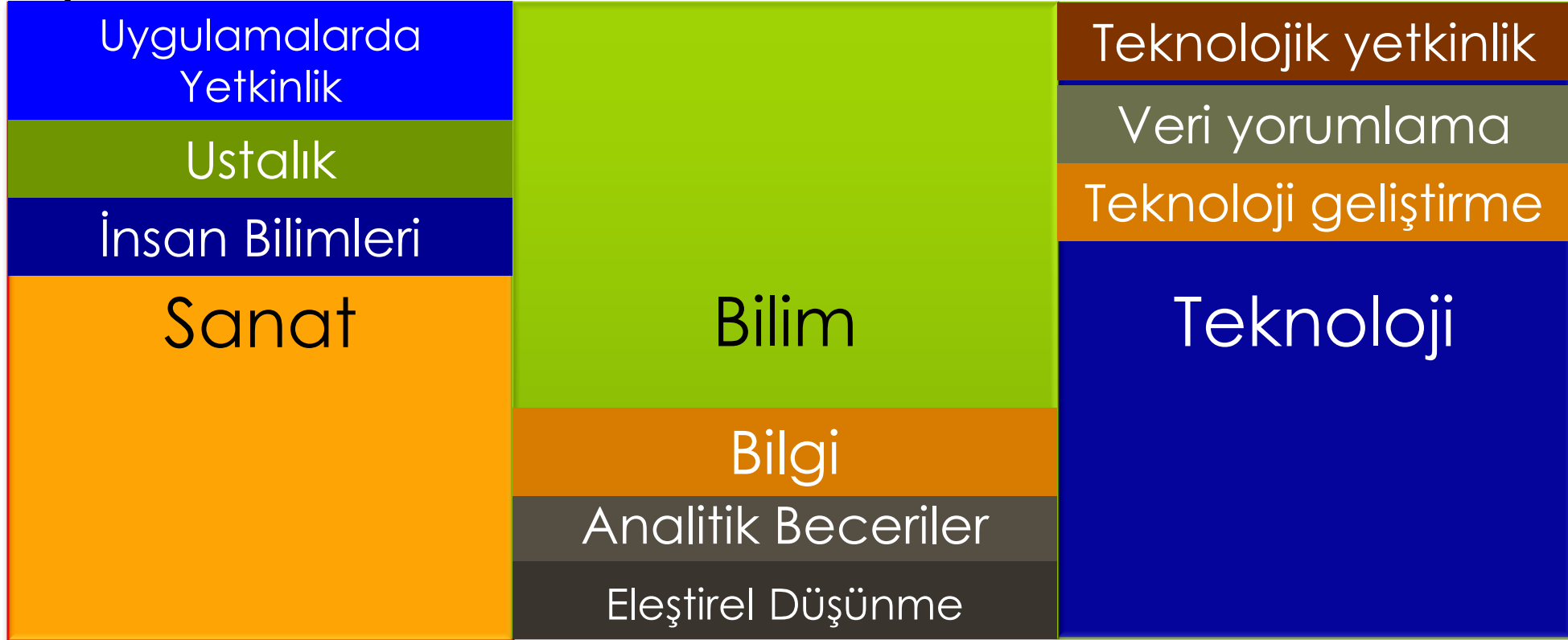
14. Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Çalıştayı

10 Mayıs 2022

Neler paylaşacağım?

- Tıp kavramı
- 21. yüzyılın getirdikleri ve hekimlik
- Tıp eğitimi
- Tıpta insan bilimleri ve tıp eğitimi
  - Tıpta insan bilimler kavramı, tıp eğitimindeki rolü ve katkıları, neden gerektiği, geleceği
- Hacettepe'de Tıpta İnsan Bilimleri'nin programa eklenmesi
- Gelecekte hekimlik

Tıp

- “Hekimlik bir sanat, ticaret değildir ; bir görev/meslek, iş değildir; bu görev/meslekte yüreğimiz aklımızla eşit çalışmalıdır”.

Sir William Osler 1903

Yüzyılda sağlıkta çok Şey deđiŐti.

- Bilginin aŐırı ve hızla artması
- İnsan genom projesi
- Teknolojideki gelişme / aŐırı kullanım
- Sağlık hizmetleri sunumunda küreselleŐme ve göç
- Kültürel farklılıkların belirginleşmesi
- Nüfus (toplumsal) değişimleri
- Hastalık profillerindeki değişiklikler,
- Kronik hastalıkların artması
- Hastanede kalış süresinin kısalması
- Toplumda tedavi yaklaşımı
- Toplum beklentilerinin değişimi
- Yeni yasa ve düzenlemeler

21. Yüzyılda çok şey değişti.

- Neo-liberal politikalar ve ekonomik yaklaşım ile toplumsal değerlerin kaybı ...insan profilinde değişim
- Sağlık alanı da bu değişimden payını aldı
- Çözüm... bu değerlere sahip çıkmak..”iyi hekimlik” temelinde mesleki sorumluluklarımızı yaşam biçimi yapmak...

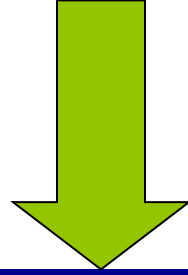
- Modern tıp teknolojisi birçok hastalığın tedavisini sağladı... tıbbın humanistik/insani özünün kaybına yol açmıştır...
- Hastanın ve özgün deneyimlerinin
- Psikolojik etkilerin

“Hastalık yoktur , hasta vardır” unutulmaya başlandı ve yerine “Hasta yoktur hastalık vardır” felsefesi gelmeye başladı. Hastanın insan olduğunun unutulmaması çooooook önemli...

Tıp eğitimi bu soruna
nasıl yanıt verdi?

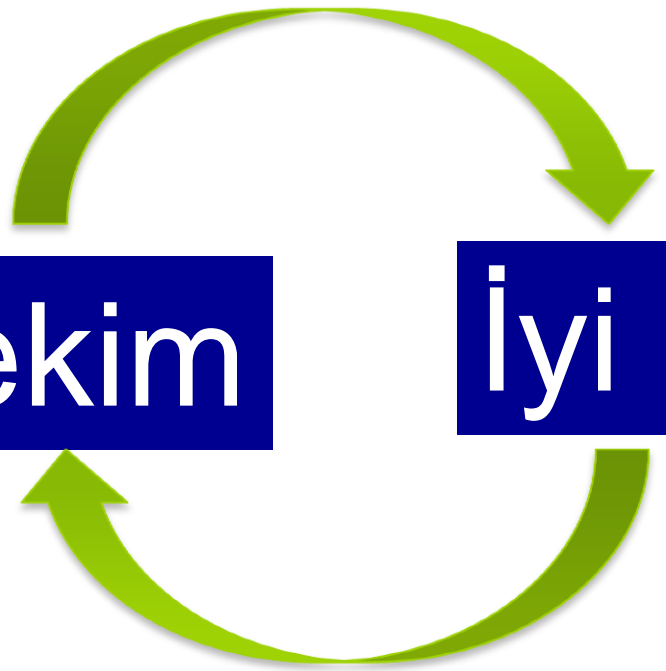
Tıp eğitimi tıp fakültesine
girişle başlayan ve
yaşam boyu bir eğitimidir

Amacı sağlığın gelişmesini sağlayan ve koruyan,
sağlık belirleyicileri üzerinde çalışan ve bunun
sağlık sistemine adaptasyonuna katkı sunan,
değişim yapan “iyi hekim” yetiştirmektir

İyi Hekim

İyi İnsan

Adanmışlık

Çıkar çatışmalarını
uygun yönetmek

Bağlılık

Ekip çalışması

Fedakarlık

Mesleki
Sorumluluk

Dürüstlük ve
namusluluk

Ahlaklı ve etik
davranmak

Değerler

Özerklik/
Bağımsızlık

Doğruluk

İyi Hekimlik

Topluma karşı
sorumluluk

Mesleki
Yeterlilik

Mesleğe karşı
sorumluluk

Yeni Yetkinlikler

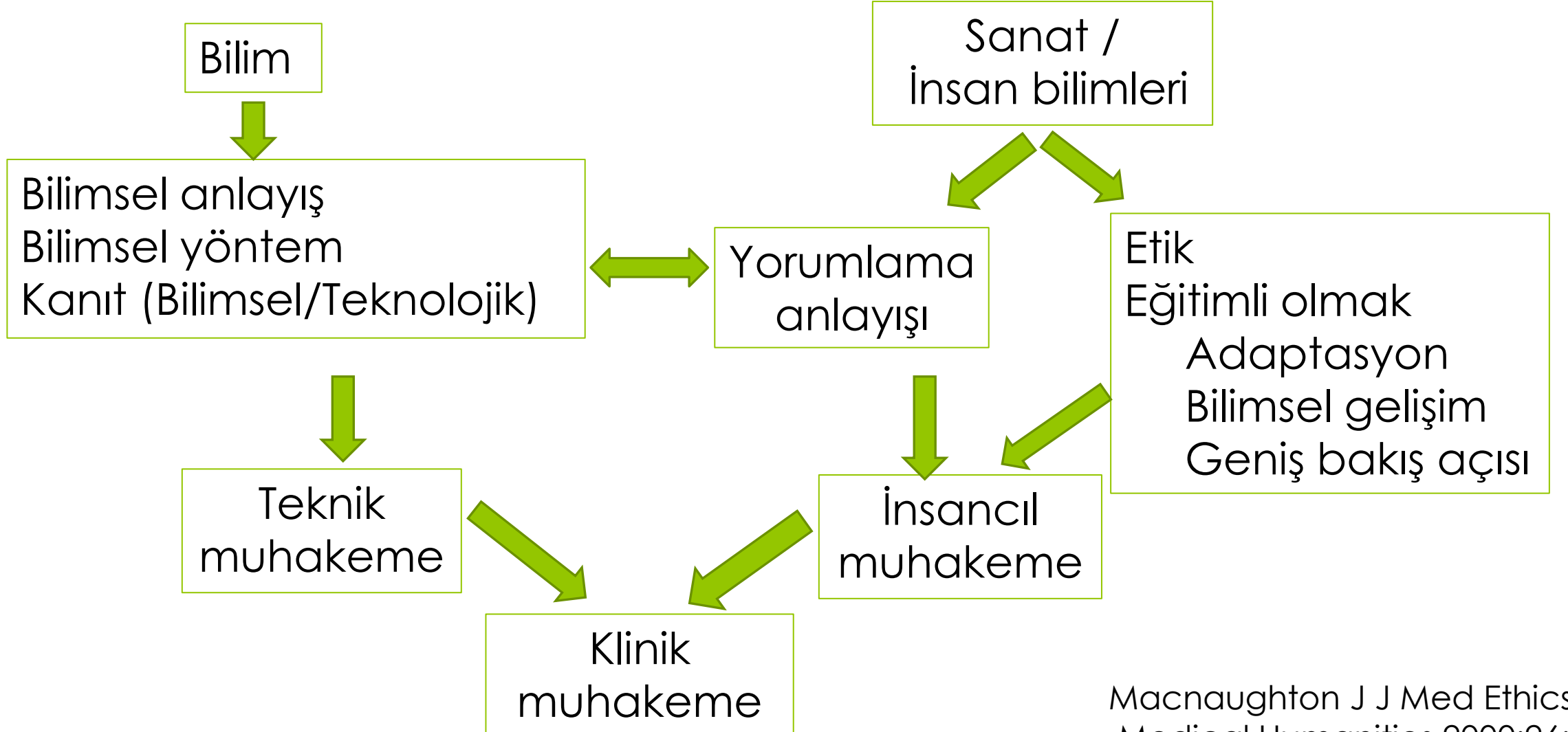
- İşletme zekası
- Veri analiz becerileri
- Genişletilmiş kişilerarası ilişkiler becerisi
- Gelişmiş iletişim becerileri
- Liderlik becerileri

Tıp Eğitimi

- o Sağlık sistemine daha geniş ağıdan bakış
- o Teknolojinin uygulamalara entegrasyonu
- o Liderlik ve iletişim becerileri
  - o Hastalarla daha etkin etkileşim
  - o Ekip alışanları ile etkileşim
- o Mesleklerarası eğitim

Tıp eğitiminde strateji değişimine ihtiyaç ortay çıktı

Hekimlik Öznitelikleri

Hekimlerin Görevleri

Tedavi edici
İyileştirici
Önleyici
Rehabilitasyon
edici

Hastanın
refahının ve
«iyilik» halinin
sağlanması

Tıbbın
humanistik
felsefesinin
gösterilmesi

Temel Bilimler/
Biyomedikal İçerik

Mesleki değerler/
Davranış

Klinik Bilimler/
Beceriler

Mesleki kimliğin
geliştirilmesi

Tıpta İnsan
Bilimleri

Hastanın daha iyi
anlaşılması

Görsel tanı ve analitik becerilerin
kazanılması,
Tükenmişlik riskini azaltma,
Empati, öz verimlilik, etkin hasta odaklı
hizmet

Kişiler arası ilişkiler/İletişim
Liderlik
Ekip çalışmasına yatkınlık becerilerinin
kazanılması

Tıpta İnsan Bilimleri: Tanım

- “Tıp eğitim hedeflerinin karşılanması için edebiyat, sanat, yaratıcı yazarlık, drama, film, müzik, felsefe, etik karar verme, antropoloji ve tarih dahil olmak üzere çeşitli disiplinlerin yaratıcı ve entelektüel güçlerinden” yararlanılması (Kirklin 2003).
- İnsan bilimleri sağlık alanında çalışanlara hasta özelinde daha geniş bağlamda sağlık sorunlarının geçmişinin daha iyi anlaşılmasını sağlar

Tıp İnsan Bilimleri : Kapsam

Geniş bir yelpaze

Tari
h

Sosyolo
ji

Edebiya
t

Sanat

M¼zik

Psikoloji

Felsef
e

Antropoloji

Teoloj
i

Etik

Tıpta İnsan Bilimleri: Program Kapsamı

Öykü
yazma

Yansıtıcı uygulama
(Refleksiyon)

Mesleki kimlik
oluşturma

Tıp
tarihi

Empati

Edebiyat
ve tıp

Kültürel
tevazu

Eleştirel
düşünme

Belirsizliklerd
e

tolerans

İnsan Bilimlerinin Tıp Eğitimindeki Rolü

Araçsal olanlar
(Enstrümental)

Drama: Sözel iletişim
Müzik, sanat, edebiyat,
drama: Yaratıcılık
Edebiyat: Yazılı iletişim
Görsel sanatlar: Gözlemsel
becerileri

olmayanlar
(Non-

Zihinsel gelişim
Özdüşünümsellik / Yansıtma
gelişimi
Profesyonellerin toplumdaki
rolünün daha iyi anlaşılması

Tıp fakültesi müfredatında, tıpta insan bilimleri, kişinin başkalarına karşı yükümlülükleri hakkındaki kişisel kanaatleri yanı sıra şefkat, bağlılık, dürüstlük, saygı gibi kişisel niteliklere sahip hümanist bir hekim olarak profesyonel bir kimlik geliştirmesini içeren bir varoluş biçimini teşvik etmeyi amaçlamaktadır

Tıpta İnsan Bilimleri: Tıp eğitime katkıları

- Sanat ve insan bilimleri tıp eğitime önemli katkıda bulunur. Bilmenin, paylaşmanın ve anlam yaratmanın farklı yolları olarak sanat ve insan bilimleri tutum ve davranış değişikliğine yol açar, şefkat ve yaratıcılığa ilham verir ve bilişsel kapasitemizi harekete geçirir.

Tıpta İnsan Bilimleri: Katkıları

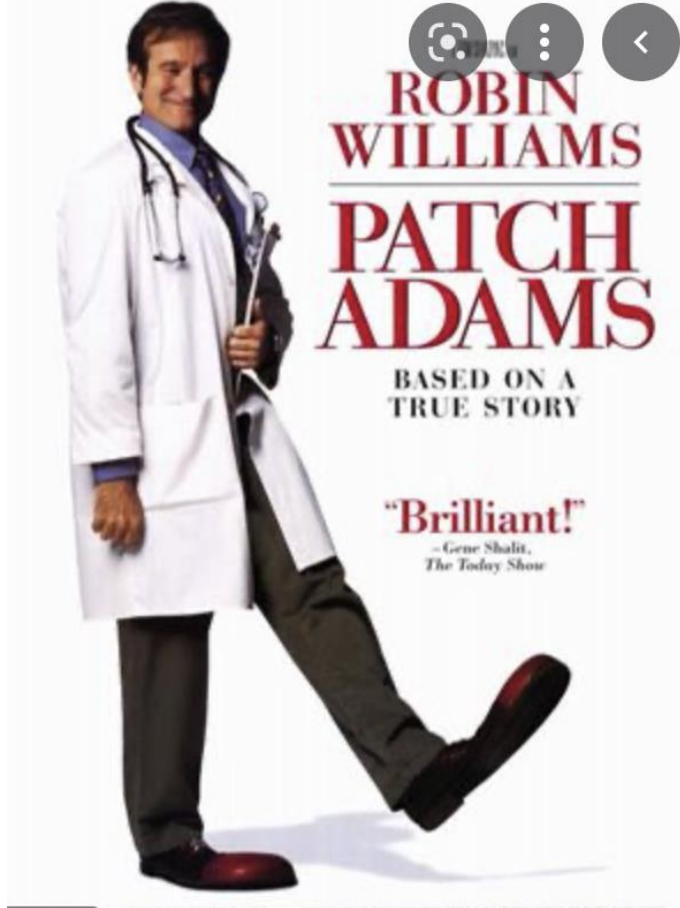
- Tıpta insan bilimleri klinik sağlık hizmetlerinin «insan bilimleri»nden kopmasını engeller ve daha nitelikli sağlık hizmeti için mesleklerarası eğitim ve araştırma yapılmasını teşvik eder.
- Daha bütüncül ve empatik sağlık hizmeti sunulmasını sağlar.

Sir Lukes Field / The Doctor
Duygu ve davranış
Empati
Endişe
Hasta- hekim ilişkileri

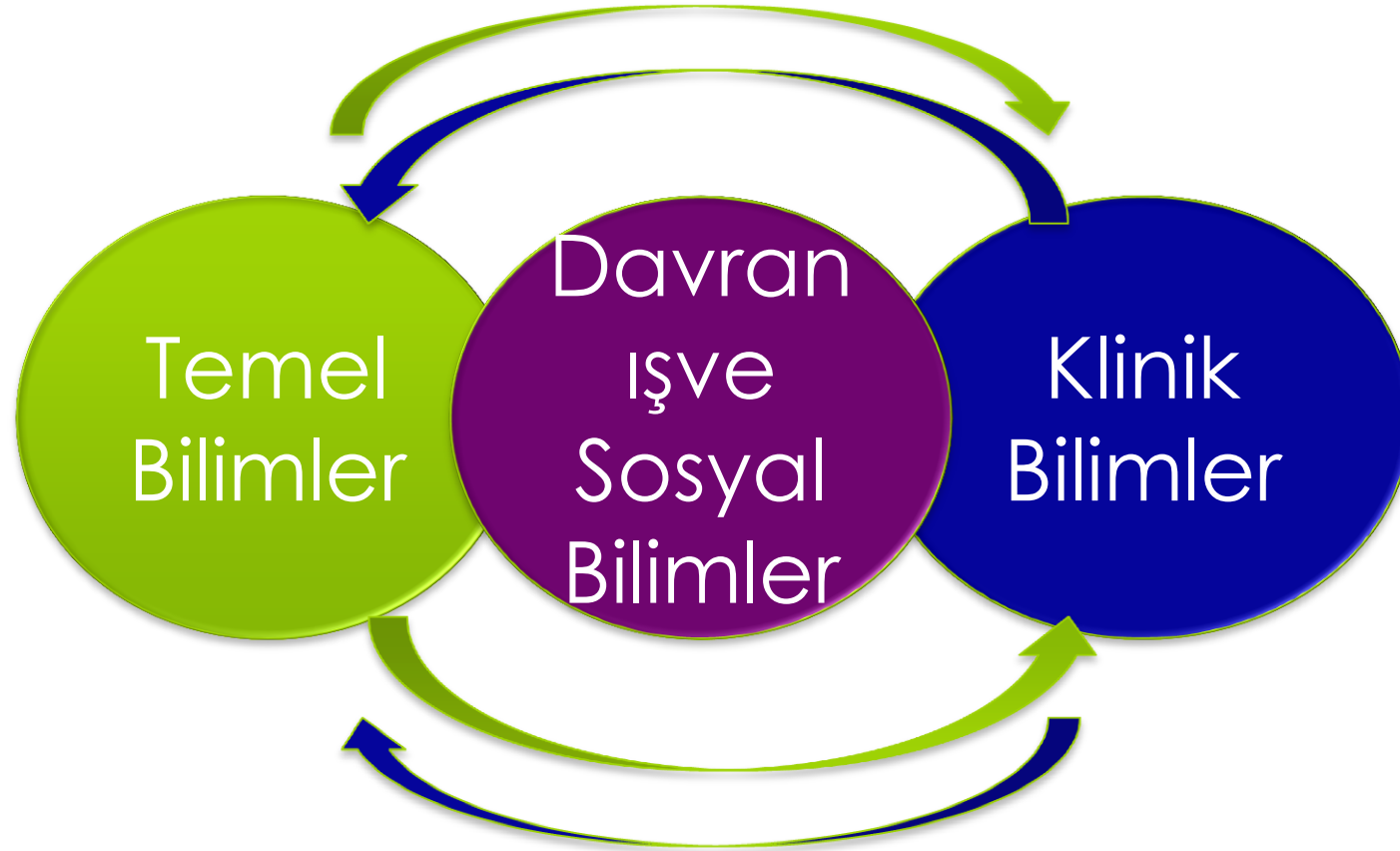

Gerçek Sanat : Sinema

Gerçek bir öykü
Davranış
Etik
Hasta-hekim ilişkileri
İnsancıl tıp

Temel bilimler ile klinik bilimler arasında sürekli ilişki: Derinlemesine entegrasyon

Tıpta İnsan Bilimleri: Gelecekte neler var?

- “Küresel sağlık” ile “tıpta insan bilimleri”nin kesişmesinin sağlanması
- Kapsam alanının geliştirilmesi :“Sağlıkta İnsan Bilimleri”
- Gelişen eğitim teknolojilerinin tıpta insan bilimleri eğitiminde kullanımı: Çevrimiçi eğitim
- Sağlık eğitimi öncesinde kullanımı
- Tıpta insan bilimlerinin mesleki yaşam boyu eğitime eklenmesi
- Hızlı iyileşme ve iyilik halini sağlama

The first medical humanities programme in Turkey

Melih Elcin, Orhan Odabasi, Kirsten Ward, Sevgi Turan, Canan Akyüz, Iskender Sayek

First published: 17 February 2006 | <https://doi.org/10.1111/j.1365-2929.2006.02390.x> | Citations: 4

✉ Melih Elcin, Hacettepe University, Faculty of Medicine, Department of Medical Education and Informatics, Sıhhiye 06100 Ankara Turkey. Tel: +90 312305 26 17; Fax: +90 312310 05 80
E-mail: melcin@hacettepe.edu.tr

[Read the full text >](#)

 PDF TOOLS SHA

Abstract

The medical humanities The arts and humanities have been considered a recreational activity related to the interests and talents of the doctor, rather than to their practice of medicine.

Good medical practice course At Hacettepe University, the 'good medical practice course' was added to the curriculum in September 2004. The goals of this course are to help the students achieve the skills and attitudes of a good doctor and to become competent in caring for and communicating with patients.

2004 yılında
«İyi Hekimlik Uygulamaları»
içinde yer verilen
«Tıpta İnsan Bilimleri»
uygulanmaya başlandı:
Türkiye'de ilk formal bir
program

Hacettepe Tıp Fakültesinde Tıpta İnsan Bilimleri ve Tıp Eğitimi

● Amaç:

“hekimin hastasının dünyasına farklı bir yaklaşım getirmesine, içinde bulunduğu koşulların hasta için anlamını ve önemini değerlendirmesine katkı sunmak”

Hacettepe Tıp Fakültesinde Tıpta İnsan Bilimleri ve Tıp Eğitimi

- 2004 yılında İyi Hekimlik Uygulamaları içinde yer verilen bir alan Tıpta “İnsan Bilimleri” uygulanmaya başlandı
- Amaç: “hekimin hastasının dünyasına farklı bir yaklaşım getirmesine, içinde bulunduğu koşulların hasta için anlamını ve önemini değerlendirmesine katkı sunmak”
- İlk üç yıl dikey entegre bir program

Birinci Yıl
«Tıp ve Sanat»

Öykü
Roman
Şiir
Müzik
Resim
Heykel
Tiyatro
Dans
Opera
Sinema

İkinci Yıl Yıl
«Tıp ve Tarih»

Tarih
İnanç
Teoloji
Hukuk
Arkeoloji
Mimari

Üçüncü Yıl
«Tıp ve İnsan»

Felsefe
Sosyoloji
Etik
Biyoloji
Spor
Genetik
Teknoloji

Yıl boyunca müfredatta tanımlanan konular ile ilgili araştırma yapılması Ekip çalışması

Yıl sonunda «Tıpta İnsan Bilimleri» Kongresinde sunulması : İletişim

16. İNSAN BİLİMLERİNDE TIP KONGRESİ

MEDISEP ve TEBAD işbirliğinde
düzenlediğimiz kongremizde sizi
de aramızda görmeyi çok isteriz.

Tarih: 15 Nisan 2022

Yer: Hacettepe Üniversitesi Kültür Merkezi M Salonu

TEPDAD Standartlarında Tıpta İnsan Bilimleri

- **2.2. Eğitim programının içeriği**
- **TS.2.2.2. Güncel Ulusal Çekirdek Eğitim Programına (UCEP)** uygunluğu sağlamaya yönelik çalışmalar yapılmış,
- **TS.2.2.3. Davranış ve sosyal bilimler ile tıpta insan bilimlerine ilişkin uygulamalara yer vermiş,**
- **TS.2.2.8. Sosyal sorumluluk alabilecekleri proje ya da eğitim etkinlikleri planlamış olmalıdır.**
- **4.5. Sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif olanaklar**
- Tıp fakültesi, öğrencilerine mutlaka;
TS.4.5.1. Sosyal, kültürel, sanatsal, sportif olanaklar ve eşit erişim fırsatı sağlıyor,
- *Tıp fakültesi, öğrencilerin;*
GS.4.5.1. Sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler yoluyla öğretim elemanları ile etkileşimlerini artırmış.

Tıpta insan bilimleri: Tıp ve tıp eğitiminde edebiyat, tarih, felsefe, etik, sosyoloji, antropoloji, sanat, psikoloji gibi insan odaklı alanları içeren disiplinler arası bir yaklaşımdır.

Ulusal ekirdek Eğitim Programı

- Davranış, Sosyal ve Beşeri Bilimler listesi

Gelecekte tıp eğitiminde hekimlerin
akıllarını, ellerini ve y¼reklerini
şekillendirecek yeni yaklaşımlara
gereksinim olacaktır.

Cooke M ve ark Carnegie Foundation for the Advancement of Teaching, June 2010

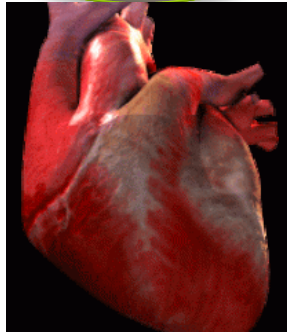
Bilgi

Beceri

Tutum/
Davranı

Ş

Yeterlilik / Yetkinlik

Sosyal sorumluluk ve duyarlılık

Mesleki sorumluluklar ve değerleri benimseme

Bu gelişmelerin temel hedefi
daha sağlıklı bir toplum
yaratmak olmalıdır.

Gelecekte Hekimlik

Tüm bu değişime, beklentilere ve 21. yüzyılın tehditlerine karşın en önemli aracımız “iyi hekimlik” kavramının içselleştirilmesidir. Tıpta insan bilimleri bunun için önemli araçlardan birisidir.

“Hastalık yoktur, hasta vardır” felsefesi ve “hastaya dokunmanın” önemi unutulmamalı.. temel yaklaşım olmalıdır..

- “İyi hekimlik” yolunuzun açık ve aydınlık olması dileğiyle....

Teşekkür ederim...